

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

Навчально-науковий інститут моделювання та аналізу патологічних процесів

Кафедра іноземних мов

Відділ порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

Universitea «Alexandru Ioan Cuza» IAȘI (Romania)

Humboldt-Universität zu Berlin (Deutschland)

Rigas Valsts Tehnikums (Latvia)

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (Polska)

Lebanese American University Medical Center (Lebanon)

«ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ ТА МЕДИЦИНІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ КОНТЕКСТ»

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(12-13 жовтня 2018 року)**

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига» 2018

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту моделювання та аналізу патологічних процесів (протокол № 1 від 4.09.2018)

Редакційна колегія:

Корда Михайло Михайлович	ректор ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор
Шульгай Аркадій Гаврилович	проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор медичних наук, професор
Кліщ Іван Миколайович	проректор з наукової роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор біологічних наук, професор
Федчишин Надія Орестівна	завідувач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор педагогічних наук, доцент

ISBN 978-966-673-339-2

Відповідальний за випуск: кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» **Ворона І.І.**

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність уміщених у збірнику матеріалів.

Трансформаційні процеси в освіті та медицині: вітчизняний та зарубіжний контекст: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2018 р.). – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 276 с.

Матеріали збірника присвячено аналізу проблем, які обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Трансформаційні процеси в освіті та медицині: вітчизняний та зарубіжний контекст», а саме: якість вищої медичної освіти у порівняльно-історичній ретроспективі; стратегії розвитку та трансформаційні процеси освіти й медицини; педагогічні, філософські, лінгвістичні та психолінгвістичні проблеми змісту й організації навчального процесу інтеграції вищої медичної освіти України в європейський освітній простір; міжнародний досвід підтримки інклюзивної освіти; освітні та медичні реформи в умовах глобалізації; перспективність зарубіжного медичного досвіду в Україні; мовна підготовка іноземних громадян у вітчизняних вищих навчальних закладах; міжкультурна комунікація лікаря в умовах інноваційних процесів у глобалізованому світі; актуальні проблеми дистанційного навчання в системі медичної освіти; проблеми та перспективи розвитку вищої (медичної) освіти. Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі освіти й медицини.

ЗМІСТ

Алексеев О. О. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури на засадах людиноцентризму у контексті збереження здоров'я учнівської молоді.....	8
Антонюк М. М., Хмеляр І. М. Орієнтація базових знань, умінь і навичок на професійне становлення студентів-медиків	10
Багрій-Заяць О. А. Використання Smart-технологій у вищій медичній освіті.....	13
Benner D., Федчишин Н. О., Пермякова О. Г. Розвиток педагогіки як науки в історичній ретроспективі	16
Бермас Л. І., Бермас О. М. Підготовка майбутніх лікарів до професійної міжкультурної комунікації	20
Бігуняк Т. В., Юрїїв К. Є., Кулянда О. О. Метод конкурентних груп у викладанні патологічної фізіології.....	22
Білавич І. В. Професійна підготовка медичних працівників крізь призму здобутків українського лікарського руху в Галичині початку ХХ сторіччя	24
Білавич Г. В., Савчук Б. П. Екологія української наукової мови як чинник формування національно-мовної особистості майбутнього медичного працівника	27
Brinkmann M., Федчишин Н. Традиції німецької школи	30
Варава О. Б. Професійна підготовка сестринського персоналу для надання ефективної медичної допомоги	35
Вихрущ А. В. Дидактична культура сучасного викладача	38
Волошин О.С., Гуменюк Г. Б. Значення професійної компетентності у змістовій складовій навчального процесу вищої школи	41
Волошин О. С., Гуменюк Г. Б. Особливості вищої освіти за умов глобалізації	43
Волошин В.Д., Сморцок Ю. С., Волошин О.С. Формування комунікативної компетентності як умова успішної міжкультурної комунікації лікаря у глобалізованому світі.....	46
Волощук М. В. До питання етичного виховання майбутнього лікаря у курсі вивчення латинської мови	48
Ворона І. І. Використання інтернет-технологій при вивченні латинської мови у медичному ВНЗ	50
Воронич-Семченко Н. М., Гуранич Т. В., Дубковецька І. І. Ефективність відпрацювання практичних навичок і вмінь у навчально-практичних центрах на базі теоретичних кафедр вищих медичних закладів.....	53

8. Пора визнати обмежені можливості тестових методик. Це лише один із видів контролю знань. Майбутній лікар працюватиме з людиною, а не з тестами. Тому вони повинні зайняти своє «скромнее» місце, а не домінувати в навчальному процесі. В іншому випадку ринок обумовить появу фахівців (що вже і відбувається), які цілеспрямовано готуватимуть абітурієнтів до вступу, або студентів до подолання чергового «Кроку».

9. Система Інтернет дозволяє по новому вирішувати окремі дидактичні завдання. Записану нами лекцію, присвячену закономірностям у педагогіці та системі базових понять, за короткий проміжок часу переглянуло понад 13 тисяч користувачів. У бібліотеках університету можуть зберігатися кращі лекції, практичні заняття, методики, роздуми провідних вчених про важливі питання теорії та практики.

10. У контексті досліджуваної проблеми виокремимо питання культури розумової праці. Ця тема ще стане предметом декількох докторських дисертацій. Адже такі питання як педагогічні закономірності успішного навчання і учіння, розвиток професійної креативності, самовдосконалення як чинник особистісного розвитку, профілактика втомлюваності, запитання як елемент дидактичної системи, авторські дидактичні та методичні системи не втрачають актуальності.

Волошин Олена Сергіївна,

кандидат біологічних наук, доцент,

доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін;

Гуменюк Галина Богданівна,

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗМІСТОВІЙ СКЛАДОВІЙ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Питання змістового наповнення навчального процесу у сучасній вищій школі тісно пов'язане з необхідністю дотримання раціональ-

ної пропорції між загальним об'ємом теоретичних знань і практичних вмінь з одного боку, і вмінням використовувати отримані знання, самостійно вирішувати професійні задачі – з іншого.

Становлення професійної компетентності випускника вищої школи є вагомим механізмом його майбутнього працевлаштування. Сучасний випускник постає перед реальністю надзвичайно активного розвитку інформаційного простору, який постійно оновлюється результатами наукових досліджень. Доступ до інформації у різноманітних галузях надзвичайно швидкий і ефективний, завдяки стрімкому розвитку технологій і засобів комунікації. Таким чином, конкурентоспроможність молодого фахівця визначається не лише об'ємом його знань. Цінною рисою молодого фахівця є здатність мислити і вирішувати професійні проблеми самостійно, вміння ефективно використовувати отримані в університеті знання на практиці, самому формулювати мету роботи і вибрати засоби для її досягнення. При цьому надзвичайно важливо вже з молодших курсів формувати в студента розуміння відповідальності за самостійно прийняті рішення.

Л. В. Пляка зазначає, що становлення професійної компетентності є надзвичайно актуальним, оскільки сучасний ринок праці потребує фахівців, здатних сприймати та використовувати в практичній діяльності нові наукові ідеї та методи сучасного виробництва [3]. На цю особливість змісту навчання у сучасній вищій школі вказують також інші автори, зазначаючи необхідність формування в студентів вміння наукового аналізу, проведення дослідження, використання нових наукових підходів до вирішення завдань практичної професійної діяльності [2]. Серед показників професійної компетентності, окрім системи знань і вмінь, що формують загальний і професійний інтелект, виділяють професійну позицію фахівця – систему сформованих настанов і ціннісних орієнтацій, оцінок досвіду, реальності і перспектив [4].

В процесі формування змістової складової навчального процесу слід враховувати також і досвід працевдавців. Зокрема, характеризуючи сучасного випускника, респонденти під час експертних інтерв'ю вказують на відірваність знань від практики, непідготовленість до роботи в реальних життєвих умовах [1]. Тісний двосторонній зв'язок із закладами, в яких працюють молоді спеціалісти допоможе встановити прогалини у змісті професійної освіти і сформулювати механізми корекції.

Відмова від надмірного накопичення теоретичних знань, що не мають прямого виходу на практику, від репродуктивного типу навчання і розвиток раціонального, практично спрямованого навчання дозволить молодим фахівцям стати справжніми конкурентоспроможними професіоналами.

Література:

1. Денисенко М. П. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи / М. П. Денисенко, С. В. Бреус // Вчені записки Університету «КРОК». Випуск 33 – 2013. – С. 17-24.

2. Крючко Т. О. Концепції навчання: проблеми вищої медичної освіти [Електронний Ресурс] / Т. О. Крючко, Т. В. Кушнерева. В. П. Харшман // Режим доступу: <http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/3777/1/KONTsEPtсII%20NAVChANNIa%20PROBLEMY%20VYShchOI%20MEDYChNOI%20OSVITY.pdf> - Назва з екрану. – Дата звернення: 12.09.2018.

3. Пляка Л. В. Професійна компетентність як фактор формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців / Л. В. Пляка, В. О. Тюріна // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції [«Молодіжна політика: проблеми і перспективи»], (Дрогобич, 15-16 травня 2009 р.). – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2009. – С. 135-137.

4. Ягупов В. В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти / В. В. Ягупов, В. І. Свистун // Наукові записки. Том 71. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – 2007 р. – С. 3-8.

Волошин Олена Сергіївна,

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін;

Гуменюк Галина Богданівна,

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Розвиток освітньої сфери в сучасному суспільстві істотною мірою визначається не лише якістю інформації, але також способами

її передачі. Швидкість обміну інформаційними джерелами завдяки бурхливому розвитку технологій стала одним з вагомих факторів процесу глобалізації. На практиці у студентському середовищі використання електронних навчальних матеріалів значною мірою скорочує витрати робочого часу, позбавляючи необхідності витрачати його на відвідування бібліотек.

Швидкість пошуку необхідної інформації, легкість обміну цією інформацією між різними учасниками навчального процесу, між студентами і викладачами, працівниками освітньої та наукової сфер різних країн є однією з передумов міжнародної інтеграції змісту і методів навчання. Як зазначають автори досліджень, глобалізація сприяє формуванню єдиного ринку праці і універсалізації освіти, інформаційно-комунікаційні технології пропонують альтернативу педагогічному стилю «крейди і ганчірки», що також впливає на використання новітніх технологій в освіті [2, 4]. Водночас дослідники вказують на проблему забезпечення належного контролю якості електронних навчальних джерел.

Ще однією особливістю сучасної вищої освіти є специфіка когнітивних процесів учасників навчального процесу у випадку, коли вони оперують віртуальною інформацією. Традиційний варіант пошуку в друкованих джерелах вимагає активної діяльності відповідних мозкових структур, фіксації окремих фрагментів літературних джерел, формування логічно-змістових зв'язків. Коли для пошуку інформації варто лише набрати ключові слова, цей аспект діяльності мозку з усіма його особливостями залишається мало задіяним. Враховуючи це, викладачі повинні формулювати завдання таким чином, щоб максимально стимулювати творче мислення студента, використовувати ситуаційні задачі, на які готових трафаретних відповідей в інтернет-ресурсах немає. Для забезпечення якості освітнього процесу слід виховувати в молоді вимогливе і грамотне ставлення до надійності електронних літературних джерел.

Характерною особливістю освіти і фахової діяльності за умов всесвітньої інтеграції та уніфікації є інтенсивна міжкультурна комунікація. Важливість механізмів міжкультурного спілкування і обміну інформацією відображена у понятті іншомовної комунікативної компетентності. такого типу компетентність дослідники вважають результатом взаємодії лінгвістичної, соціокультурної та комуніка-

тивної компетенції, рівень яких визначає можливості молодого спеціаліста-медика в сфері міжкультурної і міжособистісної комунікації [3].

Освіту в сучасному світі вважають пріоритетним напрямком державного розвитку, що ґрунтується на визнанні факту залежності між якістю освітньої і професійної підготовки працівників і рівнем життя громадян. При цьому традиційний спосіб передачі знань повинен бути доповненим самостійною роботою студента під керівництвом викладача, що забезпечить індивідуальність навчання [1].

Глобалізація, як наслідок розвитку суспільства, зрештою сама стала фактором його бурхливого формування. Змістове наповнення навчального процесу у сучасній вищій школі повинно враховувати рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, інтенсивності міжнародних професійних контактів, що змінюють не лише характер навчання, але й ринок праці. В випускників потрібно розвивати готовність до постійного оновлення своїх професійних компетентностей і саморозвитку.

Література:

1. Жияєв І. Б. Вища освіта України: стан та проблеми / І. Б. Жияєв, В. В. Ковтунець, М. В. Сьомкін // Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – К., 2015. – С. 93.

2. Кірієнко О. М. Проблеми вищої освіти в Україні в контексті глобалізації [Електронний Ресурс] / О. М. Кірієнко, А. М. Андрейчикова // Режим доступу: http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/2679/%D1%82%D0%BE%D0%BC1_p012-014.pdf?sequence=1&isAllowed=y – Назва з екрану.

3. Паласюк М. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів вищих технічних закладів освіти / М. Паласюк // Людинознавчі студії. Випуск двадцять дев'ятий. Педагогіка. – 2014. – С. 145-154.

4. Хомерікі О. А. Українська вища освіта в умовах глобалізації: крок назад перед стрибком уперед, або шлях по замкненому колу? / О. А. Хомерікі // Соціологія. Грані. – 2015. – № 4. – С. 36-40.

Волошин Володимир Дмитрович,
кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри патологічної
анатомії з секційним курсом та судовою медициною, курсом та
судовою медициною;

Сморщок Юрій Сергійович,
кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри травматології
та ортопедії з військово-польовою хірургією,
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»;

Волошин Олена Сергіївна,
кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної
біології та методики навчання природничих дисциплін,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЛІКАРЯ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Професія лікаря є яскравим прикладом фаху, який потребує виражених комунікаційних здібностей. Успішна лікарська практика логічно асоціюється з високим рівнем професійних знань і умінь, водночас слід враховувати, що вміння лікаря спілкуватись з пацієнтом дозволяє отримати важливу інформацію для своєчасної діагностики і якісного лікування хворого. Саме тому комунікативну компетентність слід розцінювати як професійну якість лікаря.

Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному світі, налагодження тісних міжнародних контактів, універсалізація освітнього процесу та виробничих технологій сприяли поглибленню міжкультурних зв'язків і розвитку глобалізації в усіх сферах, в тому числі, і в медичній практиці.

Формування професійних комунікативних вмінь і навичок передбачає розвиток культури мовлення загалом, а в умовах сучасної дійсності – іншомовної підготовки, що робить можливим налагодження належних міжнародних, ділових контактів для обміну досвідом в професійній діяльності, в тому числі, і науковій [1]. З цією метою навчальний процес у вищих медичних закладах освіти повинен по-

єднувати формування професійних знань з розвитком механізмів комунікативної компетентності, зокрема, іншомовної.

В контексті розвитку міжкультурної комунікації лікаря в глобалізованому світі слід зазначити, що іншомовна комунікативна компетентність виступає як взаємодія і взаємопроникнення лінгвістичної, соціокультурної та комунікативної компетенцій, рівень яких визначає можливості молодого спеціаліста-медика в сфері міжмовної, міжкультурної і міжособистісної комунікації [5].

В розвитку комунікативної компетентності значну роль відіграють внутрішні ресурси: знання, вміння, практичні навички, стереотипи, вагоме значення мають також такі фактори як індивідуальні особливості когнітивних процесів та специфіка емоційної сфери [6]. В контексті розвитку комунікативної компетентності в епоху глобалізації має також значення рівень засвоєння культурної спадщини, усе вказане створює нові можливості в особистісному і професійному зростанні людини [3, 6].

Механізми формування комунікативних компетентностей в процесі навчання передбачають спільне обговорення проблем, вміння формувати власну точку зору і відстоювати її в колективі при дотриманні толерантності і поваги до опонентів, адекватне ставлення до критики і самокритичність. Слід враховувати, що безпосередній приклад викладачів, їх рівень комунікативної компетентності, вміння вислухати, зацікавити та вести діалог з метою активного пошуку рішень є надзвичайно ефективним інструментом формування відповідних якостей у студентів [2].

В цьому контексті слід створювати нові освітні стандарти, оновлювати навчальні програми, форми і методи навчання, трансформація знань в компетентності сприятиме культурному розвитку, розвитку технологій, здатності швидко реагувати на запити часу; надзвичайно важливо усвідомити роль компетентності в суспільстві, що базується на знаннях [4].

В кінцевому рахунку, ефективні механізми комунікації повинні слугувати взаєморозумінню між лікарем та пацієнтом, що сприятиме досягненню основної мети лікування – одужання пацієнта [1]. У глобалізованому світі потреба інтенсивного обміну досвідом і міжнародної співпраці робить методи міжкультурної комунікації необхідним компонентом професійного становлення молодого лікаря.

Література:

1. Гуменна І. Р. Особливості підготовки майбутніх лікарів до професійної комунікації / І. Р. Гуменна // Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. – Педагогічні науки. – № 1 (48), 2015. – С. 100-104.

2. Заїка Л. А. Формування особистості та її життєвої компетентності [Електронний Ресурс] / Л. А. Заїка // Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NNM_2011/Pedagogica/2_93600.doc.htm. - Назва з екрану.

3. Мащак С. О. Комунікативна компетентність особистості як соціально–психологічна проблема / С. О. Мащак // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – 2010. Випуск 10. – С. 435-444.

4. Овчарук О. Компетентність як ключ до оновлення змісту освіти [Електронний Ресурс] / О. Овчарук // Osvita.ua. - Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/381/>- Назва з екрану. – Дата звернення: 12.09.2018.

5. Паласюк М. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів вищих технічних закладів освіти / М. Паласюк // Людинознавчі студії. Випуск двадцять дев'ятий. Педагогіка. – 2014– С. 145-154.

6. Черезова І. О. Комунікативна компетентність як інтегральна якість особистості / І. О. Черезова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск I, Т.1, 2014. – С. 103-107.

Волощук Марія Володимирівна,
*викладач, кафедра іноземних мов,
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»,
м. Тернопіль, Україна*

ДО ПИТАННЯ ЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ У КУРСІ ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Виховання поваги та любові до своєї майбутньої професії у студентів-медиків повинно закладатись уже з перших занять навчання у медичному вузі. Латинська мова – один з небагатьох предметів у

Вихрущ Анатолій Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Тернопільського національного економічного університету (м. Тернопіль, Україна)

Волошин Володимир Дмитрович, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» (м. Тернопіль, Україна)

Волошин Олена Сергіївна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль, Україна)

Волощук Марія Володимирівна, викладач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» (м. Тернопіль, Україна)

Ворона Іванна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» (м. Тернопіль, Україна)

Воронич-Семченко Наталія Миколаївна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ, Україна)

Гаврищак Ігор Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» (м. Тернопіль, Україна)

Глушко Катерина Теодозіївна, кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» (м. Тернопіль, Україна)

**«ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ
ТА МЕДИЦИНІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ
ТА ЗАРУБІЖНИЙ КОНТЕКСТ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(12-13 жовтня 2018 року)**

Підп. до друку 10.10.2018. Формат 60x84/16. Папір офсет. № 1.
Гарн. «Тінос». Друк офсет. Ум. друк. арк. 16,04. Обл.-вид. арк. 15,43
Тираж 300 пр. Зам. № 312

Видавець і виготівник
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001, Україна.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ДК № 2215 від 16.06.2005 р.